

ALMENN RÁÐGJÖF

FASTEIGNASALA

SLÝSA- OG BÓTAMÁL

Verkefnastjórn rammaáætlunar

Stefán Gísalson

Selfossi 20. apríl 2016

Efni: Umsögn landeigenda Úthlíðar og Stekkholts, um drög að lokaskýrslu Verkefnastjórnar 3. áfanga verndar og orkunýtingaráætlunar.

Eigendur jarðanna, Úthlíðar I, og II, og Stekkholts mæla eindregið með því að Hagavatnsvirkjun verði færð úr biðflokki í nýtingarflokk í Rammaáætlun.

Landeigendur telja að með virkjun Farsins, sem rennur úr Hagavatni í Sandvatn, megi slá tvær flugur í einu höggi, sökkva gamla botni Hagavatns með tilheyrandi uppblástursvæði á kaf, og byggja um 20 MW græna orkuvirkjun.

Nú liggja fyrir drög að lokaskýrslu verkefnisstjórnar 3. áfanga rammaáætlunar, dags. 31. mars 2016. Í drögunum bendir verkefnastjórnin á nokkur atriði sem urðu til þess að Hagavatnsvirkjun lendir í biðflokki.

Landeigendur hafa farið yfir drögin og í umsögn þessari eru gerðar nokkrar athugasemdir við þá niðurstöðu sem þar kemur fram.

Það kemur verulega á óvart að í umfjöllun og rökstuðningi verkefnastjórnar um Hagavatnsvirkjun í umræddum drögum að lokaskýrslu Verkefnastjórnar 3, að ekki skuli tekið tillit til samfélagslegra né efnahagslegra þátta er varðar þennan virkjunarkost, sérstaklega í ljósi þess að landið er í stórum hluta í einkaeign landeigenda Úthlíðar, en þeir hafa lagt ríka áherslu á í málfutningi sínum fyrir verkefninu, mikilvægi umhverfis- og samfélagslegra þátta.

Rök verkefnisstjórnarinnar fyrir flokkun Hagavatnsvirkjunar í biðflokk eru eftirfarandi:

1. Lág meðaltöl áhrifaekunna
2. Mjög mikill breytileiki í einkunnum fyrir einstök viðföng – mjög háar og mjög lágar einkunnir
3. Mjög verðmæt ummerki um hörfunarsögu jökuls
4. Miklir framtíðarmöguleikar fyrir útivist

fram að svæðið sé lítið notað og aðgengi að svæðinu er ekki að nýtast öllum þeim ferðamönnum sem þangað vilja koma, sbr. ferðamönnum á minni bílaleigubílum sem er stærsti hluti ferðamanna hér á landi. Í rannsókninni kom einnig eftirfarandi fram hjá ferðaþjónustuaðilum:

„Bæði heimamenn og þeir sem eru búsettir utan svæðisins telja að meginávinningur framkvæmdanna fyrir ferðaþjónustuna og útivist yrði bættir vegir og bætt aðgengi að svæðinu. Að öðru leyti sjá heimamenn mun meiri ávinning í fyrirhugaðri framkvæmd en þeir sem ekki búa á svæðinu (bls. 21).“

Að auki er í rannsókninni bent á að meginávinningur fyrirhugaðra framkvæmda sé meiri dreifing ferðamanna um uppsveitirnar, að fjölbreyttari hópar myndu sækja á Hagavatnssvæðið og að atvinnusköpun yrði meðan á framkvæmdum stendur. Þrátt fyrir fyrirhugaða virkjun er ljóst að svæðið mun áfram búa yfir miklum framtíðarmöguleikum fyrir útivist. Rökin fyrir því eru að með virkjun batnar aðgengi að svæðinu auk þess sem uppbygging innviða og þjónustu verður auðveldari.

Landeigendur benda hér einnig á stjórnarskrávarinn eignarrétt sinn til að nýta jörð sína í atvinnuskyni. Verkefnastjórn verður að horfa til þess og gæta meðalhófs í ákvörðunum sínum. Meðalhófsregla stjórnáætlunartar á ætíð við í lögskiptum stjórnvalda við borgarana.

Samstaða er um málið í heimabyggð, og hefur sveitarstjórn Bláskógabyggðar ályktað um málið á þann veg að óskað er eftir því að virkjunin verði sett í nýtingarflokk. Á sama veg hafa samtök sveitarfélaga á Suðurlandi ályktað. Enginn ástæða er því til að setja virkjunina í biðflokk vegna áhrifa á ferðamennsku.

5. Í ljósi þess sem fyrr var rakið þá er ljóst að fyrirhuguð Hagavatnsvirkjun og mannvirki henni tengd eru ekki á svæði sem flokkast sem óbyggð víðerni skv. skilgreiningu laga um náttúruvernd. Ekki eru því rök fyrir því að Hagavatnsvirkjun sé sett í biðflokk rammaáætlunar á grundvelli þessarar skilgreiningar.
6. Landeigndur mótmæla því algerlega að hugsanleg samlegðaráhrif með Búðartunguvirkjun, eins og þeim er lýst í drögum verkefnastjórnar séu rök fyrir því að Hagavatnsvirkjun sé sett í biðflokk rammaáætlunar. Sé lítið þessara tveggja virkjunarkosta þá hefur Búðartunguvirkjun engin áhrif á Hagavatnsvirkjun með tilliti til hagkvæmni eða rekstrarlegra þátta. Hagavatnsvirkjun er algjörlega óháð hugsanlegri byggingu Búðartunguvirkjunar og myndi ekki njóta neinnar rekstrarlegrar samlegðar með henni. Hvort ráðist verði í framkvæmdir við Búðartunguvirkjun eða ekki hefur því engin áhrif hagkvæmni eða rekstur Hagavatnsvirkjunar.